

Regeringen
Utbildningsdepartementet
Styrelsen för Otterhällans institut

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Erik Roos
08-563 086 09
erik.roos@hsv.se
BESLUT

2008-11-04
Reg.nr 643-393-08

Examensrätten för psykoterapeututbildning vid Otterhällans institut

Högskoleverket begär att regeringen återkallar examensrätten för psykoterapeutexamen vid Otterhällans institut.

Ärendet

Högskoleverkets nationella utvärdering av psykoterapeututbildningar låg till grund för verkets beslut den 8 april 2007 att ifrågasätta rätten för Otterhällans institut att utfärda psykoterapeutexamen. Motiveringen till detta var bristande högskolemässighet, bland annat på grund av avsaknad av disputerade lärare bland dem som ansvarar för en betydande del av verksamheten, frånvaron av en kritisk och kreativ miljö och bristen på anknytningen till vetenskaplighet och forskning.

Till grund för Högskoleverkets beslut ligger de underlag som inkommit från utbildningsgivaren. Ärendet har granskats i samråd med en bedömargrupp bestående av divisionschef Olav Bengtsson (ordförande), professor Marianne Cederblad, leg psykoterapeut/DrMedVet Ulf Brinck, professor Philip Hwang och professor Lennart Melin. Sakkunnigas yttrande bifogas detta beslut.

Bedömning

Bedömargruppen konstaterar att kraven för att utfärda psykoterapeutexamen inte uppfyllts. Otterhällans institut har inte tagit till sig att utbildningen inte är högskolemässig och avser inte att förändra utbildningen. Institutet ifrågasätter kritiken från Högskoleverket.

Det saknas en insikt i att utbildningen har brister och det finns ingen tydlig avsikt att förändra utbildningen för att möta de krav som ställs på en psykoterapeututbildning, en högskoleutbildning på avancerad nivå. Otterhällans institut har inte redovisat åtgärder för att på ett tillfredsställande sätt komma till rätta med bristerna i högskolemässighet som visat sig bl.a. i lärarnas kompetens, forskningsanknytning, studiemiljö och utbildningens upplägg. Otterhällans

instituts utbildning har fortfarande alltför många allvarliga brister för att kunna bedrivas på det sätt som krävs för en högskoleutbildning och dessutom en utbildning som utgör förutsättning för legitimation inom hälso- och sjukvården.

Beslut

Högskoleverket anser att de vidtagna åtgärderna inte är tillräckliga och att det därför inte längre finns förutsättningar för att utfärda psykoterapeutexamen vid Otterhällans institut. Högskoleverket begär därför att regeringen återkallar tillståndet för att utfärda psykoterapeutexamen vid Otterhällans institut.

Detta beslut har fattats av universitetskansler Anders Flodström efter föredragning av utredare Erik Roos i närvaro av huvudsekreterare Lena Adamson, kommunikationsstrateg Åsa Klevard och avdelningschef Clas-Uno Frykholm.

Anders Flodström

Erik Roos

Kopia:

Utbildningsgivarens kontaktperson för utvärderingen
Bedömagruppen

Sakkunnigas yttrande

Högskoleverkets bedömargrupp gjorde i sin granskning 2006 bedömningen att psykoterapeututbildningen vid Otterhällans institut inte höll godtagbar kvalitet. Även om Otterhällans institut skulle vidta omfattande förändringar av utbildningen bedömdes institutet inte ha resurser och möjligheter att bedriva en legitimationsgrundande utbildning på högskolemässig nivå.

Utbildningen kritiserades för att den saknar högskolemässighet, bland annat på grund av alltför få disputerade lärare i kärngruppen och bristande forskningsanknytning. Miljön är liten med få studenter och en stor del av utbildningsverksamheten är koncentrerad till några få ledningspersoner, vilket kan medföra problem med studenternas rättssäkerhet. Kravet på att all högskoleutbildning ska bedrivas i en kritisk och kreativ miljö ansågs inte uppfyllt. Att enbart utbilda i långa psykoanalytiska psykoterapier är en alltför smal psykoterapimetod för att vara anpassad till ett vårdområde i förändring.

Otterhällans institut har redovisat följande åtgärder:

Otterhällans institut ifrågasätter kritiken av att utbildningen saknar högskolemässighet. Man försvarar den lilla miljön med hänvisning till att alla studenter lättare kan komma till tals och vara aktivt deltagande. Kritiken av få disputerade lärare besvaras med att man har 14 lärare som är legitimerade psykologer/läkare och legitimerade psykoterapeuter. OI ifrågasätter bedömargruppens observation att forskningsanknytningen är svag och hänvisar till att aktuell forskning kontinuerligt tas in i utbildningen på de olika momenten och att vetenskapsteori- och forskningsdelen har getts ett relativt omfattande utrymme. Man betonar samtidigt att det är den kliniska erfarenheten som prioriteras inom utbildningen.

Otterhällans institut avfärdar att den lilla studiemiljön kan innebära problem för studenternas rättssäkerhet med hänvisning till att undervisningen sköts av 11 externa lärare medan styrelsen består av tre andra personer. Den studerande kan även vända sig till en utomstående person för överklagan av beslut. Studenterna har en egen mentor som de träffar en gång per termin. Det finns ett studeranderåd som träffas en gång per termin och det ges en ramkurs där olika frågor kopplade till yrkesidentitet och utbildningsfrågor dryftas.

Kravet på att all högskoleutbildning ska bedrivas i en kritisk och kreativ miljö besvaras inte direkt av Otterhällans institut. Man tar emellertid upp ett antal punkter som man menar kan vara av relevans för kritiken, bl.a. ett samarbete med Linnéstadens psykoterapi institut om en korttidsterapikurs, delar av

vetenskapsteoriblocket och några seminarier. Otterhällans institut anordnar även *externa* föreläsningar 1-2 gånger per termin.

Otterhällans institut har kritiserats för att utbildningen är alltför smal genom att enbart utbilda i långa psykoanalytiska psykoterapier och Otterhällans institut har infört moment med korttidsterapi. Man menar också att man ”genom att behålla den speciella inriktningen som utbildningen har så bidrar man till att öka utbudet av psykoterapeutiska metoder inom psykiatri och andra arbetsplatser där den studerande är verksam”.

Bedömning

Otterhällans institut har inte på ett acceptabelt sätt besvarat kritiken mot utbildningen. Otterhällans institut har inte tagit till sig att utbildningen inte är högskolemässig och avser inte att förändra utbildningen. Institutet ifrågasätter kritiken från Högskoleverket. Endast på någon enstaka punkt har man ha gjort förändringar, t.ex. genom införandet av korttidsterapi.

På en rad punkter har Otterhällans institut inte besvarat kritiken, t.ex. lärarnas bristande anknytning till det kliniska vårdområdet, rekryteringen av studenter som saknar någon självklar anknytning till psykiatrisk vård, bristerna i examinationen och att studenterna om handledningen inte hinner avslutas inom kursen kan fortsätta på egen bekostnad.

Otterhällans institut hävdar att man genom att behålla den speciella inriktningen som utbildningen har bidrar till att öka utbudet av psykoterapeutiska metoder inom psykiatri och andra arbetsplatser. Vi ifrågasätter att en utbildning med ett begränsat metodutbud av enbart klassisk psykoanalys av ålderdomlig karaktär utan kontakt med nyare teoribildningar kan beskrivas som ett utökat psykoterapeutiskt utbud.

Det saknas en insikt i att utbildningen har brister och det finns ingen tydlig avsikt att förändra utbildningen för att möta de krav som ställs på en psykoterapeututbildning, en högskoleutbildning på avancerad nivå. Otterhällans institut har inte redovisat åtgärder för att på ett tillfredsställande sätt komma till rätta med bristerna i högskolemässighet som visat sig bl.a. i lärarnas kompetens, forskningsanknytning, studiemiljö och utbildningens upplägg. Otterhällans instituts utbildning har fortfarande alltför många allvarliga brister för att kunna bedrivas på det sätt som krävs för en högskoleutbildning och dessutom en utbildning som utgör förutsättning för legitimation inom hälso- och sjukvården.

Med utgångspunkt i den situation som fanns vid bedömningstillfället hösten 2006 och de åtgärder som genomförts sedan dess gör vi bedömningen att psykoterapeututbildningen vid Otterhällans institut inte håller godtagbar kvalitet och att examensrätten bör ifrågasättas.

Olav Bengtsson

Marianne Cederblad

Ulf Brinck

Philip Hwang

Lennart Melin